

طراحی و ساخت اولین موشک‌های دوربرد کشور متبلور شد. هرچند شهر دزفول از همان ابتدا آماج حملات موشکی رژیم بعث بود، اما از سال ۱۳۶۳ این رژیم با هدف تضعیف روحیه مردم و کاهش پشتوانه عمومی از جنگ، حملات موشکی به شهرهای اقصی نقاط کشور را آغاز کرد. کشاندن جنگ به شهرها یک استراتژی سیاسی برای وادار کردن ایران به تسلیم و نشستن پای میز مذاکره بود. به این ترتیب عراق طی دو سال، بیش از ۴۰۰ بار با موشک به شهرهای ایران حمله کرد و تا سال ۱۳۶۵ حدود پنج هزار شهید و چند برابر مجروح بر جا گذاشت. در سال‌های بعد نیز کم‌وبیش همین جریان ادامه داشت. تداوم این حملات، آن‌هم به شکل یک طرفه، خطر بزرگی برای آینده جنگ محسوب می‌شد. باید به نوعی عراق نیز از ورود جنگ به شهرها متضرر می‌شد و تحت فشار قرار می‌گرفت. چاره‌ای جز تقابل موشکی وجود نداشت، اما توان کشور در این زمینه محدود بود و باید کاری انجام می‌شد.

در آن زمان سازمان صنایع دفاع، با استفاده از مخازن اکسیژن موشکی با نام عقاب ساخته بود که دارای بردی در حدود ۳۰ کیلومتر بود و از سوخت دویا به مورد استفاده در کاتیوشا استفاده می‌کرد. مجموعه‌های دیگر نیز با استفاده از موشک «اسکاد بی» که از کره شمالی و لیبی خریداری شده و دارای فناوری سوخت مایع بود، شروع به مهندسی معکوس و تحقیق و توسعه کرده بودند. در این بین، چند نفر از همکاران مرکز، اطلاعاتی پیرامون سوخت جامد مرکب موشک‌ها داشتند.^[۱]

سوخت جامد مرکب، از یک ماده جامد سوختنی که ماده آلی است و یک ماده جامد معدنی حاوی اکسیژن (پرکلرات آمونیوم) تشکیل می‌شود. این سوخت، ترکیب نیست، بلکه یک اختلاط بسیار حساس و ظریف است. این مواد وقتی با هم مخلوط و پخته می‌شوند باید آن قدر همگن باشند که حتی زیر میکروسکوپ‌های الکترونی حبابی دیده نشود، چراکه وجود حتی یک حباب به عنوان یک سطح سوخت

ناخواسته، موجب عدم کنترل سوخت و انفجار موشک می‌شود. لذا تجهیزاتی که اختلاط، ریخته‌گری، پخت و دانه‌بندی را انجام می‌دهد باید خیلی دقیق باشند.

با وجود این، به رغم اینکه مشکلات زیادی در تجهیزات دقیق داشتیم اما طی یک فرایند خلاقانه، روزانه حدود ۵ کیلوگرم پرکلرات آمونیوم را در آزمایشگاه مرکز تولید کردیم. پس از آن، طی بازدیدی که رئیس وقت سازمان صنایع دفاع (آقای آیت‌اللهی) از فرایند تولید پرکلرات آمونیوم داشت، با تعجب ابراز کرد که «ما این ماده را از طریق قاچاقچیان بین‌المللی هم نمی‌توانیم تهیه کنیم.» همچنین او پیشنهاد داد که با تکثیر همین مقیاس آزمایشگاهی، حجم زیادی از این ماده را تولید کنیم که البته تولید انبوه آن، منطقی و امکان‌پذیر نبود.

برای ادامه کار نیاز به تأمین منابع مالی بیشتری داشتیم. بدین منظور با هماهنگی آقای زنگنه جلسه‌ای را با آقای هاشمی رفسنجانی برگزار کردیم. در این جلسه به رغم اینکه تا آن زمان به برد بیش از پنج کیلومتر دست پیدا نکرده بودیم، تولید موشکی با برد ۱۰۰ کیلومتر را طی ۱۴ ماه تعهد دادیم. در پی این تعهد ما، اطمینان حتمی وجود نداشت ولی گزاره‌گویی هم نبود. هم تا حدودی شیوه کار را می‌دانستیم و هم اراده راسخی برای تحقق آن داشتیم. در آن جلسه اعلام کردیم برای خرید تجهیزات این پروژه به پنج میلیون و ۸۰۰ هزار دلار نیاز داریم. آقای هاشمی گفت ۲۴ ساعت به من وقت بدهید تا جواب دهم. فردای آن روز آقای زنگنه با من تماس گرفت و موافقت آقای هاشمی را اعلام کرد. شاید ایشان پیش خود محاسبه می‌کرد که این رقم نسبت به هزینه‌های کل جنگ چیزی نیست و اگر با احتمال ۱۰ درصد این طرح به موفقیت برسد، ارزش استراتژیکی برای کشور ایجاد می‌کند.

قرار شد به سازمان صنایع دفاع برویم و مجوز دریافت مبلغ مورد نظر را از محل بودجه ارزی صنایع دفاع نزد بانک مرکزی، از آقای ترکان - مدیرعامل و رئیس هیأت مدیره سازمان صنایع دفاع - بگیریم. از زمان برگزاری جلسه با آقای هاشمی تا دریافت مجوز استفاده از ارز صنایع دفاع، روزهای سرنوشت‌سازی برای پروژه بود. نیروها به حدی به ضرورت این پروژه ایمان داشتند و برای ادامه آن مصمم بودند که پس از جلسه با آقای هاشمی و در شرایطی که در خوف و رجای قبول یا عدم قبول پروژه به سر می‌بردیم، می‌گفتند اگر با این بودجه موافقت نشود، حاضریم فرش زیر پایمان را بفروشیم تا کار انجام شود. البته تخصیص بودجه ارزی از طرف سازمان صنایع دفاع و متعاقب آن، تصویب اعتبار ریالی در شورای عالی دفاع، گذشته از جنبه‌های مالی، هویت و رسمیت بیشتری به کارهای مرکز می‌داد. در عمل نیز تحقیق و توسعه و تولید موشک‌های اولیه صرفاً با منابع مرکز و قبل از دریافت تجهیزات خریداری شده با منابع ارزی صنایع دفاع انجام شد.

به هر صورت با بیم و امید به جلسه با آقای ترکان رفتیم. در بدو امر ایشان گفت «ما دو گروه موشکی در صنایع دفاع و سپاه داریم.» و بعد با لهجه اصفهانی خود ادامه داد «من تو را می‌گذارم

علی‌رغم این که تا آن زمان به برد بیش از پنج کیلومتر دست پیدا نکرده بودیم، تولید موشکی با برد صد کیلومتر را طی چهارده ماه تعهد دادیم